

גלים קצרים

אם אין קיש אין תורה

תיבת נוח הפכה השבוע לתיבת דום, כאשר שידורה של התוכנית נדחה ל-10 דקות דוממות ברדיו. הסיבה: חבורת צני חנים ניסתה להתפרץ בכוח אל האולם המלא וגדוש, בדיוק בשעה שנועדה להתייחס השידור, וכוחות המשטרה הצבאית במקום לא הספיקו כדי לעמוד בפריץ... **סקר פרטי** של כתב העולם הזה גילה כי ההגבלות בצריכת החשמל פגעו במידה ניכרת מאד בהאזנה לקול ישראל. בתים רבים, שבהם היה הרדיו פתוח במשך שעות, מבלי שים לב לתוכניות המשודרות, ביטלו נוהג בזבזני זה. החקק העיקרי של ציבור המאזינים נוהג כיום לפתוח את הרדיו לפני החדשות, ולעוד תוכנית אחת ליום בממוצע, לפי בחירה מתוכנית מתוך לוח המישדרים... **דאוד אל-נאטור**, שזכה להצלחה מיוחדת בסיפור משלים ואגדות עם (עם מוסר-השכל פוליטי) ב"תוכניות הערביות של קול ישראל, ישר מעתה, אחת לחודש, גם בעברית... **בהקדשה הכאה** של התוכנית שלושה בסירה אחת, שתיערך השבוע, ייעשה לראשונה נסיון להעמיד את הצוות בפני הצורך להשמיע תשובות מחוכמות מבלי להבינן מראש: הקהל יתבקש להציג לכלי חת שאלות משלו... **נפיון ראשון** להקליט תוכנית מסוג חדש ייעשה השבוע על-ידי קול ישראל. לפי התוכנית, תוקלט מכירה פומבית של חפצים שונים, שתייערך באולם בית-הילל בירושלים. במקום כרטיס כניסה, יצטרכו הבאים להביא אתם חפץ למכירה, והם יקבלו את תמורתו הכספית, במידה שיימכר, בניכוי של 10% לקרן הסטודנטים. אם לא יימכר החפץ, או לא ישיג מתור מניח את הדעת, יוכל בעליו לרכשו בחזרה, אך גם הוא ישלם 10% לקרן. מוכרי וקוני החפצים המוזרים ביו תירואיינו ודבריהם יוקלטו. הכרוז למכירה הפומבית יהיה דן כדאמוץ ואת התוכנית יערוך יורם רונן.

תדרוך

תוכניות אלה, מחוץ שידורי השבוע הבא, עשויות להיות מעניינות. שינויים אפשריים.

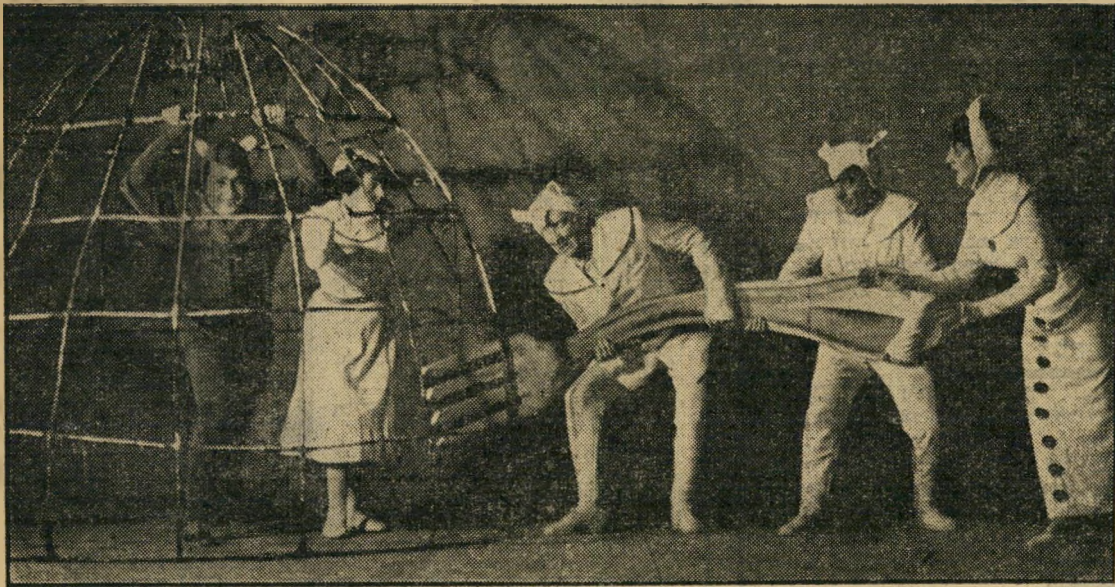
יובל ה-20 של התזמורת הפילהרמונית (יום ד; 7:30 - גלי צה"ל; 9:15: קול ישראל) — ביום בו ימלאו 20 שנה להקמת התזמורת על-ידי הכנר המנוח ברוניסלאב הוברמן, תשודר בגלי צה"ל תוכנית בשם חנוכת התזמורת, שתתאר את תולדותיו של המוסד המוסיקאי לי החשוב ביותר במדינה. בשעה מאוחרת יותר, יועבר בקול ישראל קונצרט חגיגי שיערך באולם אדסון בירושלים. אחרי נאומו הברכה, תנגן התזמורת בניצוחו של סרגיי צ'ליבידאקה את הסימפוניה החמישית של בטהובן ואת הסימפוניה הפנטסטית של ברליוז (היצירה האחרונה נוגנה אגב, גם בקונצרטים התזמורטיים שערך ה"תזמורת בשנת העשור שלה).

כניחותא (יום ו; 8:10: קול ישרא) — סרגיי דיאגילב, האיש מספר אחד של הבאלט במאה העשרים, יהיה נושא אחד של התוכניות השבוע. דיאגילב, שלא היה בעצמו רקדן, צייר, סופר, מוסיקאי או משורר, הצליח בכל זאת למזג את כל אלה בתפקידו כאמרגן. הוא אירגן להקה של מיטב הבלטים של רוסיה הצארית בערוב ימיה, גייס לשירות להקתו קומפר יטוריים כפרוקופייב וסטראוינסקי, ציירים כפיקאסו וכוריאוגרפים כניז'ינסקי, וסיים את חייו בבית-חולים לחולי-נפש.

המחזה המוסיקאלי (יום ו; 9:15: גלי צה"ל) — פיומונים מתוך המחזה אנה וולף טיאם, מאת רודג'רס והאמרס טייג, המספר בבדיחות-דעת על הרפתקרת תיה של אומנת אנגליה שנסעה לגדל את עשרות ילדיו של מלך סיאם מרבה-הנשים.

המסך עולה (יום ב; 8: קול ישראל) הסאטירה המפורסמת של ג'ורג' אורוול משק בהבחנות, בעיבודו ובבימויו של מיכאל אורה, מספרת על התפכית שביצעו הבהמות במשק, בסלקם את האדם השולט. מיד לאחר ההפכה, שביסודה הוג' וואיטליש של צדק ושוויון, משתלטים החזירים על אחיהם למיני-החיות, והופכים אותם לעבדים נרצעים עוד יותר.

על עכברים ואנשים ב"שחור על גבי לבן"

ידידי שטיינבק והגבינה

מאת אפרים קישון

לעכבר) לא רק איננו רוקד ביום, אלא איננו עושה שום דבר חוץ מניס-כניס, כשעיניו הסיכתיות עצומות ורק אפו החרוד מרטט בליהרף אותות-מורוה. אפס, בהתקרב הלילה, התעורר שטיינבק והתחיל לכרסם את נתח הגבינה ששמתי ביד רחבה בכלובו בקרן די זווית. חיכיתי מספר ימים כדי שיספיק להסתגל לדפוס-חיים אירופאי, אך, בחצות שמי תי את הכלוב על שולחן כתיבתי והתחלתי להתבונן עמוק עמוק, בשאלתי כיצד חייית מתנהג. שטיינבק, אילו נסתבר לך שבתך הרכה עומדת להתחתן בחשאי עם עכבר אפור? שטיינבק התרוצץ הנה ושמה וכירסם את הגבינה ועשה את עצמו כאילו אינו מבין ולא כלום.

ראיתי שלא אוכל להוציא ממנו תשובה מתקבלת על הדעת על שאלות משפחתיות, לכן העמדתי במבחן בכל מיני מצבים ייסוריים למען גלות מה תגובותיו הראשוניות. כן פניתי אליו פתאם בקול גדול אגב ויעזוע של כלובו (פחד), אך הוא הוסיף להתרוצץ ולכרסם את הגבינה. הוצאתי את הגבינה (חרפת הרעב) ואז הוא רק התרוצץ בלי כירסום. אחוזי בנבון (ריתוק) ועל כן הוא כירסם בלי התרוצצות. העמדתי על הראש (הפתעה) — אז התרוצץ וכירסם הפוך.

★ ★ ★

טאט עמדתי על כך ששטיינבק הוא עכבר רביל בעל תורשה משפחתית קשה, שאינו מסוגל לחשוב באופן הגיוני. הייתי מהומם לא מעט, מאחר שלא יכולתי לכתוב מחזה על חיות שכל חייהם אינם אלא התרוצצות וכירסום אחד גדול. פתחתי איפא בכתיבת "שחור על גבי לבן" בניגוד גמור להתנהגותו הפשטנית של שטיינבק, ולבסוף, בלי הלילות המעוננים אפילו קראתי לו דרור בשנתי. שטיינבק נעלם בצל הצאלים ולא ראיתי עוד. אולם עיניו השחורות עדיין מתרוצצות לנגד רוחי, כאילו אומרות: "רמאי! רמאי!"

אם הקורא לא חיבר עד כאן מחזה סאטירי בן שתי מערכות על אודות עכברים, הרי מוטב לו לא להתחיל עכשיו. קודם כל: מה פתאם לחבר מחזה סאטירי, שנית: למה דחקא על עכברים? כותב שורות אלו, הרי הוא אני, כתב בשעתו מחזה כזה ועד היום הזה הוא הרוג ותשוש בתוקף המלאכה המייגעת. לחבר דראמה על בני-אדם — אין בזה כל קושי: האדם יוצא לרחוב דם המכבים, מתבונן קצת באנשים ורושם לו גילויים אנושיים חמים. אולם מה לעשות בעכברים, שהם יושבי ארונות-בגדים מושבעים ואי-אפשר להתבונן בהם אלא בשעת בריחתם המבוהלת?

אכן, כפי שצינתי, הייתי שרוי במצב קשה למדי. מצד אחד ביקשתי לרדת למצבו של העכבר הממוצע (במחזה שלי אינם מופיעים עכברים-גדולים, אלא רק עכברים קטנים מן השורה) — ואילו מצד שני הייתי בור וגבער מכל ידיעה מהימנה בנוגע לגישתו של העכבר הקטן לבעית נשואי התערבות, הוא נושא מחזי. בחדאי נמצאים בקרבנו סופרים צעירים וקלי-הדעת שהיו כותבים במקרה כזה על סמך דמיונם החולני בלבד, אך אני כשלעצמי, כל אחד ממחותני "יקים" הם — וזה מחייב קפדנות יתרה.

★ ★ ★

אולם מה עושה הדיבוק? באחד האמשים אני מטיל לתומי ברחוב אלגנטי, והנה אני מבחין בקרבת יס-התיכון בקבוצת עובדים ושבים, כשהם עומדים סביב אחד צעיר וחסון, ועיני הוראות — בידי הצעיר החסון איננו נמצא אלא כלוב קטן, תוצרת בית, ובתוך הכלוב עכבר-לבני-יופי. רכשתי את העכבר כהרף עין תמורת סכום אסטרונומי ורצתי אתו הביתה במהירות כזו, שהצעיר החסון לא הספיק לצעוק אחרי אלא משפט אחד: — רק בלילה רוקד! אולם נסתבר עד מהרה, ששטיינבק (כמובן, כך קראנו

אמנות

מוסיקה

תזמורת בת עשרים

כשירד ארטורו טוסקאניני מדוכן המנצח, באולם הגדול של יריד המוזות, בקצה רחוב דיונונג' בתל-אביב, נישא אליו ד"ר חיים חיצמן, אז נשיא ההסתדרות הציונית, וזמר: "מאסטר, נתת לנו את החר" גשה שארץ ישראל היא חלק מן העולם הגדול."

עשרים שנה עברו מאותו ערב חורפי של 26 בדצמבר, בו ערך קונצרט הב"כורה של התזמורת הארצישראלית. קהל של שלושת אלפים עמד על רגליו והודה בתשואותיו, במשך חצי שעה רצופה, לתזמורת ולמנצחה.

הקדשה ישנו, כשנתפרסמו, בשנת 1936, ההודעות הראשונות על דבר הקמתה של התזמורת הארצישראלית, לא רצה כמעט

תרבות, בן 3000 המקומות. תהיה זו תור ספת רבת חשיבות לפתרון בעיותיה של התזמורת בת 20.

מאחורי הקלעים

אחרי המשפחה - הזולת

מחזה סאטירי, מרי עטו של מרסל איימה מחבר התסריט של אבא, אמא, העור וזר ואני זאבא, אמא, אשתי ואני, יוצג בקרוב בתיאטרון הקאמרי. את המחזה ראש הזולת, יביים גרשון פלוטקין, שהחל כבר לעבוד בהכנות לקראת התזמורת הראשונה ובחירת השחקנים... **הצגת בכורה** חתי קים השבוע בתיאטרון זירה, שהחליף ברגע האחרון את תוכניתו ומעלה את המחזה פרנסטואה ראש גזר, מאת ג'יל רינואר. הצגת המחזה המכונה הגדולה נדחתה לתיאריך מאוחר יותר. את התפקיד הראשי במחזה המבוסס בידי גבריאל ("פסיחה") דגן, תמלא שולמית פילין, פנים חדשות ב"זירה. שולמית למדה בבית-הספר הדראסי מסי של הקאמרי והיא משחקת עתה באחד מתפקידי המשנה של מחזה רגיל.